

La Ruta dels Maquis a Argençola – Castellnou de Bages

Margarida Lladó Pelfort – PFC – ETSAB – novembre 2011 – Tribunal E. Redondo, J. Franquesa, J. Maristany, J. Muntañola

INTRODUCCIÓ

Una de les idees d'aquest projecte és donar a conèixer uns personatges de la història de Catalunya que han passat desapercebuts per una bona part de la població: els maquis.

Els maquis van ser guerrillers que van lluitar en la Segona Guerra Mundial contra el règim feixista; i un cop acabada aquesta guerra, molts d'ells van tornar a Catalunya per continuar la seva lluita contra el règim franquista. Per dur a terme la seva activitat guerrillera utilitzaven una sèrie de camins per anar des de les zones on s'amagaven (al Pirineu) a les zones on lluitaven.

Un d'aquests camins és el GR-179, que va de Berga a Santpedor, al Bages. Aquest projecte està centrat en el tram que abarca la zona d'Argençola, a Castellnou de Bages. L'inici se situaria a l'encreuament amb la carretera que va de Súria a Balsareny (important perquè comunica l'eix del Llobregat amb el del Cardener -Manresa-Solsona-); i el final seria la Creu del Perelló, punt simbòlic en el GR per ser el lloc on van matar l'últim maqui Ramon Vila, 'Caracremada'.

A banda d'aquest interès històric, la zona presenta diferents mostres d'un passat vinícola en el seu paisatge, tals com feixes, barraques de vinya, cellers, premses i tines a les masies.

Actualment però, hi ha poques masies habitades permanentment. Les que ho són es dediquen al cultiu extensiu i a la ramaderia. Les altres, o bé es troben deshabitades i en molt mal estat o bé s'utilitzen com a segones residències. Això, junt amb el fet que l'àrea es troba molt allunyada del nucli del municipi al qual pertany (Castellnou de Bages) fa que Argençola se'n trobi molt desvinculada.

L'objectiu general del projecte és reforçar el tram de 2.5km del GR-179 de la zona d'Argençola per tal de donar a conèixer i potenciar el patrimoni cultural i paisatgístic de l'àrea i, alhora, crear espais de trobada pels seus habitants.

Com s'ha fet? S'han pres tres masies al llarg d'aquest tram on s'hi projecten actuacions, a més de petites intervencions que lliguen tot el recorregut.

La primera masia, el Puig de Viladepost, es troba situada a un punt privilegiat de la zona: a dalt d'un petit turó i just a la intersecció de la Ruta amb la carretera esmentada anteriorment. Per aquest motiu s'ha escollit per projectar-hi el Centre d'Interpretació d'Argençola i un restaurant.

La segona masia, Cal Potret, té gran valor paisatgístic per trobar-se situada sobre un turó que disfruta de vistes cap a les serres del nord del Bages i sud del Berguedà. Per això s'ha optat per crear-hi un allotjament rural integrat al paisatge.

I la tercera masia, la Creu del Perelló, amb un gran interès històric i simbòlic per haver ofert refugi a la resistència al règim franquista i ser lloc on va morir l'últim maqui; alhora, també disposa d'unes vistes privilegiades cap al Pre-Pirineu al nord i Montserrat al sud. Per tant, s'aprofiten aquestes característiques per utilitzar-la com a mirador i punt final del recorregut.

Per explicar el projecte se seguirà aquest mateix ordre i es presentarà primer l'estat actual i després les actuacions a cadascuna de les masies, per acabar amb les intervencions al recorregut.